

Ze leerde villen en looien voor haar eindexamenproject. Jurk met bloed en wondvocht

Door **Sacha Bronwasser**

Hoe warmer de dagen, hoe meer huid we zien. Daarom brengt V een zomer lang acht kunstenaars die de menselijke huid tot thema maakten. Huid als symbool van onze ideeën over schoonheid, als grens tussen ik en ander, als beeld van kracht en kwetsbaarheid.

Op zijn dooie akkertje hopt konijn Frank, een sneeuwwitte hangoor met een slimme snoet, door de Amsterdamse stadstuin. Hop, het tuinhuis in – maar daar jaagt Amber Veel hem met zachte hand weer weg. De schuur is Veels taxidermisch laboratorium en in de vriezer liggen Franks soortgenoten ingepakt, klaar om door de kunstenaar te worden bewerkt. Dode konijnen, opgehaald bij de kinderboerderij.

Er hangt ook een volledige schapehuid, de poten en de huid van de kop er nog aan. In petrischaaltjes in de kast staan proefjes om zelf huid te maken (een soort proteïnemassa uit melk en azijn) naast een opgezet ratje en doosjes met hommels er in. 'Mooi hè, zo'n hommel. Net bont', zegt de kunstenaar.

De eindexamenpresentatie van Amber Veel (Alkmaar, 1981) op de textielafdeling van de Gerrit Rietveld Academie viel op. Aan knaapjes hingen ragdunne zijden onderjurken en sjaals, bedekt met een grillig patroon van grijze en roestbruine spatters, lijnen en vlekken. Zo dun en soepel dat ze waarschijnlijk als een zucht om je heen zouden vallen. Aantrekkelijk. Maar wie het label zag, las bijvoorbeeld dit: 'geconserveerd lijkvocht. 100% mineraal geloid'.

En er was wel meer dat het beeld van de exclusieve onderjurkenlijn ondergroef: op een sokkel ernaast lag een konijn, letterlijk binnenstebuiten gekeerd, de huid buiten en het bont binnen, met de botjes er nog aan. Tekeningen van dode dieren, van cel-achtige structuren. En een foto van de kunstenaar zelf, met een sjaal van aan elkaar genaaid kippenvel om haar hoofd – werkje uit het basisjaar.

Gefascineerd door huid? Het gaat verder dan dat, Amber Veel is er volledig door gegrepen. Voordat ze naar de kunstacademie ging, werkte ze jaren als wijkverpleegkundige en daar was die interesse er al. 'Wondverzorging bijvoorbeeld. Het was echt een uitdaging om dat weer dicht te krijgen.' Ze vond het ook nooit moeilijk om huid aan te raken. Maar haar vak bood haar niet genoeg en ze besloot, als midden-twintiger, nog naar de kunstacademie te gaan.

Wat boeit haar zo aan de huid? Gezeten op de bank, konijn aan haar voeten, legt ze het uit. 'Ik zie huid als een grens tussen de binnen- en de buitenwereld. De huid functioneert als een filter, je kunt er residuen op zien van wat er aan ervaringen doorheen gegaan is.' Littekens, rimpels, blauwe plekken, ja. 'Maar ook op een abstracter niveau. Als we doodgaan, is de huid ook de grens tussen binnen en buiten, tussen de dood en het leven.' Bij de

Fransfilosoof Georges Bataille las ze over de transgressietheorie en zag dat de huid dat voor haar was: een grensovergang.

Alles kwam bij elkaar toen ze zich wilde verdiepen in de techniek van het looien van huid, een uitstervend ambacht. Ze ging naar het slachthuis in de buurt om te zien hoe huiden worden gesneden. Ze ontdekte hoeveel vacht en huid er eigenlijk worden weggegooid – zo zonde. Ze leerde villen, waarbij er bepaalde punten zijn (de neus, de lippen, de oren, de geslachtsdelen en de uiteinden van poten) waarbij de huid niet afgetrokken, maar losgesneden moet worden. 'Transgressiepunten noem ik die.'

En met boekjes van Amazon.com (*Tan your own hide*) leerde ze zichzelf hoe te looien met mineralen en met eikenhout. De tannines in de eikenschors reageren met ijzer, ondeckte ze toen ze de huiden met gewichten in het looibad, een soort dikke brij van snippers en schors, ondergedompeld hield.

Die chemische reactie tussen tannines en ijzer heeft ze vastgelegd op de dunne zijden onderjurken. Een andere jurk gebruikte ze als ondergrond bij het prepareren van een konijn. De roze wolkenpatronen zijn ontstaan door bloed en wondvocht, later weer geconserveerd door het looibad. 'Het moest een heel dunne onderjurk worden, want dat voelt ook als een soort huid. Maar dan één waarin je je juist heel naakt voelt.'

Amber Veel weet dat ze vaak wordt vergeleken met de controversiële Tinkebell, de kunstenaar die een tas van haar kat maakte. Ze haalt haar schouders op. 'Tja, we gebruiken soms hetzelfde materiaal. Maar je zegt toch ook niet dat alle schilders hetzelfde doen?'
amberveel.com

